

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://arikadesign.blogspot.ru/2013/09/blog-post\\_30.html](http://arikadesign.blogspot.ru/2013/09/blog-post_30.html)
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://vk.com/topic-32217971\\_30453624](https://vk.com/topic-32217971_30453624)
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://homester.com.ua/decor/how-to/dekupaz-v-interere/>
4. Ачкасова Л.Ф. *Интерьер и дизайн вашего дома* / Л.Ф. Ачкасова – Харьков: Книжный клуб, 2008. – 384 с.
5. Моран А. *История декоративно-прикладного искусства от древнейших времен до наших дней* / Анри де Моран. – Москва : Искусство, 1982. – 577 с.
6. Черутти П.Н. *Декупаж. Декоративная отделка предметов интерьера, посуды, аксессуаров* / Патриция НавеЧерутти. – Москва : Ниола-Пресс, 2007. – 157 с.

УДК 391 – 055.2

Ксенія Потьомкіна  
(Харків, Україна)

## **МОДА ЧИ ЗБІГ ОБСТАВИН?**

*Дана стаття не є пропагандою модної у наш час гендерної рівності. Тут Ви знайдете стисло історію жіночого вбрання, обґрунтовану соціально-історичним контекстом і доцільністю образів. Чому саме жіночого вбрання? Чи варто пояснювати, що прекрасне завжди більше завершено в жінці? Одяг - це лише оболонка, яка здатна змінювати прекрасний образ, що відображає епохи.*

*Данная статья - это не пропаганда модного нынче равноправия полов. Здесь Вы прочтёте краткую историю женского костюма, обоснованную социально-историческим контекстом и целесообразностью образов. Почему именно женского костюма? Надо ли объяснять, что прекрасное физиологически более отточено в женщине? Одежда - это оболочка, способная менять прекрасный образ, что служит отражением эпохи.*

*This article is not used for propaganda of fashionable equality of the sexes. Here you will read a brief history of the female costume, grounded on the socio-historical context and expediency of the images. Why the woman's costume? Is it necessary to explain that physiologically the beautiful is more refined in a woman?*

**Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції  
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: теорія і практика»**

*Clothing is just a shell that can change a beautiful image, which is the mirror of the epoch.*

**Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями.** Називайте це як хочете: першочерговою потребою, жіночими забаганками, чи магічним ритуалом привабливості. Але вбрання для жінок завжди було дечим більшим за річ. Одяг – це показник становища жінки у суспільстві.

В праці «Три віки моди в жіночому одязі: кількісний аналіз» (1940р.) А. Крьобер разом із Д. Річардсон провели історико-статистичне дослідження змін деяких параметрів жіночого одягу за три століття з метою виявлення залежності цих змін від динаміки соціального життя. Також питанням соціологічного аналізу моди займався Г. Блумер. Він розглядав моду як засіб впровадження нових соціальних форм й адаптації до них у мінливому світі. Г.Блумер підкреслює, що мода: 1) створює певну одноманітність, необхідну для нормального функціонування суспільства; 2) забезпечує можливість розриву з минулим і підготовку до найближчого майбутнього, впорядковуючи цей процес [1].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішеної частини загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.** Г.Баумер вважав, що формування та розповсюдження моди має дві стадії розвитку. На першій стадії пропонуються культурні образи, що конкурують між собою; на другій стадії всі соціальні групи обирають зразок, що стає загальноприйнятою нормою [1]. Як тут не згадати вислів Коко Шанель: «Мода минає, стиль залишається».

Далі представлений аналіз жіночого вбрання за стилями.

*Етнічний стиль.* Характеризується драпіровкою, використанням пластичних тканин з ритмічним візерунком. Взуття – сандалі. Застібки-фібули.

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції  
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: теорія і практика»*

*Готичний стиль.* Жіночий силует витягується в гострокутний трикутник. Конусоподібний головний убір, V-подібне декольте, висока лінія талії, довгі рукава, вузькокроєний низ з довгим шлейфом.

*Ренесанс (XVI ст.).* Варіант перший. Комір-стюарт, відрізний ліф на корсеті з гострим мисом, верхня спідниця з трикутним розрізом.

Варіант другий. Віялоподібний комір, відрізний ліф на корсеті, пишна спідниця, велика кількість перлинних ниток і золотих шнурів.

*Бароко (XVII ст.).* Характеризується химерністю форм. Висока лінія талії, корсет, довгі балоніподібні рукава, високі манжети, куполоподібний подвійна спідниця. Тканини: оксамит, парча, атлас

*Рококо (XVII ст.).* Непомірно велика спідниця на корсеті, велика кількість воланів, мережив, рюшів, дуже відкрите декольте, штучні квіти, банти, витончена зачіска рясно посипана пудрою. Тканини: оксамит, шовк, атлас. Одягу розшивались стеклярусом, золотою або срібною ниткою.

*Класицизм (кінець XVII ст.).* Тонка муслінова сукня без обробки і прикрас. Висока лінія талії.

*Ампір (XIX ст.).* Лінія талії завищена. Глибоке декольте. Рукав-ліхтарик. Наявність рюшів, мережива, вишивки, воланів.

*Романтизм (XIX ст.).* Спідниці великих розмірів з криноліном. Низько спущене плече. Вузько стягнутий корсет. Непомірно широкі рукава. Велика кількість воланів, мережива, стрічок.

*Модерн (кінець XIX- початок XX ст.).* Сукні з турнюрами і подолами, безліччю прикрас зі стрічок і мережив. Широке поширення отримує жіночий англійський костюм (блузка, спідниця і жилет) [2].

*XX століття* стилістично різнобарвне. Дизайнери черпають натхнення в стилях попередніх. Одне залишається незмінним – спідниці коротшають, та поступово частково змінюються на брюки.

*XXI століття* наслідує стилі XX століття. Поступово зникають грані між чоловічим і жіночим одягом.

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції  
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: теорія і практика»*

**Формування цілей статті (постановка завдання).** Перш за все, хотілося б роз'яснити, що метою статті не є пропаганда фемінізму або гендерної рівності. Тут мова піде про моду, стилі і про поняття жіночої краси, як «неусвідомленої доцільності», за словами Чернишевського. Провести взаємозв'язок між поняттям жіночої краси та моди і соціальним становищем жінки у суспільстві в різні епохи.

**Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.**

Чи замислювалися Ви коли-небудь, що чоловіча мода змінювалася, не настільки стрімко, як жіноча, і з чим це пов'язано?

Цивілізоване суспільство розвивалося, виникали і зміцнювалися громадський стиль життя і суспільна мораль, і жіночий одяг знову виявився дуже доречним. За тим, наскільки жорстко регламентований і закритий жіночий одяг, соціологи цілком здатні визначити ступінь свободи особистості в тому чи іншому суспільстві.

Завжди і всюди одяг ніс у собі безліч інформації, зрозумілої сучаснику з першого погляду. Жіноче вбрання древніх слов'янок – це ціла біографія, записана майстринями. По крою сукні, вишивці, обробці можна було б без зусиль визначити, до якого роду належить жінка, скільки у неї дітей, і якої статі, заміжня вона чи ні. Інформаційні традиції вдосконалювалися багато століть, іноді доходючи майже до абсурду. А ось у XVIII-XIX століттях найбільш інформаційним був чоловічий одяг: по крою плаття в Англії або царської Росії люди миттєво визначали статус і державну посаду людини.

За носіння неналежного одягу можна було втратити голову. Наприклад, в древніх імперіях простолюду під страхом смерті заборонялося носити пурпурні царські кольори, а в ісламських державах за порушення форми жіночого одягу - наприклад, прилюдне оголене обличчя - у жінки і сьогодні можуть бути дуже великі неприємності.

А тепер послідовно. Стародавній світ (щонайменше, близько 40 тисяч років тому). Одяг використовується, щоб уберегтися від несприятливих умов навколишнього середовища. Одяг виготовляється з натуральної шкіри та рослин. Але, перші прикраси вже існують. Візьмемо хоча б величезну кількість намист з кісток тварин. Історики і археологи свідчать про той час, коли жінка відігравала провідну роль в суспільному житті. То була епоха матриархату. Але вже тоді почалося розподіл на жіночу роль - хранительки домашнього вогнища, і чоловічу - добувача і захисника. Але на одязі це ніяк не відбивалося. Він був схожим для представників обох статей.

Античні Римляни і Греки були першими, хто став використовувати одяг не тільки як засіб захисту від негоди.

«Багато хто стверджує, що в античний період не існувало моди, але це не так. Насправді вона існувала. Але, може, повільно еволюціонувала. Мода мала пряме відношення до соціального становища, яке визначалося кількістю грошей» - Жан-Ноель Роберт, історик.

У стародавній Греції жінці поклонялися, оскільки вона уособлювала продовження роду, вона повинна була бути сильною, витривалою, і в цьому полягала справжня доцільність. Жінки служили джерелом натхнення для скульпторів, філософів і драматургів. Так, бували випадки, коли жінок використовували як рабинь, але цих рабинь могли і відпустити, знявши з них браслети.

Разом з різноманітним одягом та прикрасами для своїх обраниць римляни привозили також жінок-рабинь із різних країн, що привносило в римську культуру велике розмаїття. Саме в Римській імперії бере свій початок індустрія моди. (Чи не це є причиною того, що Франція й Італія, розташовані на території Стародавньої Римської імперії є законодавцями моди в наші дні?).

Одяг був легким і не сковував рухів. А кольори в одязі служили показником поклоніння богам і соціального положення. Білий колір - культ

Мінерви - богині знань, зелений означає вшанувати Венеру, червоний колір вказує на вшанування Марса, одягнутися в блакитний або синій означало вшанувати Сатурна і Нептуна. Сірий - колір грозового неба, неможливого без блискавок, служив вшануванням Юпітера. Також кольору служили показниками класу, до якого належали люди. Наприклад, червоний і пурпуровий вважалися кольорами багатіїв, оскільки барвник добували з рідкісних мушель в Африці, а блідо-жовтий надягали переважно люди небагаті, тому що тканина була менш якісна і фарбувалася найгірше. У ті далекі часи одяг для чоловіків і жінок не сильно відрізнявся, хіба що аксесуарами, жінки ж хизувалися одна перед одною зачісками.

З тих пір, як римляни завоювали кельтів і галлів, в гардеробах легіонерів з'явилася якась подоба штанів, і кукклус (щось на зразок накидки на голову), що потім, змінившись, подарує світу чернечий одяг з капюшоном.

1-е століття н. е. Починається мода на перуки і накладне волосся, що бере початок з Німеччини. Їх метою спочатку був захист волосся від вошей. І приблизно з цього часу у жінок починається піклування про струнку і бліду фігуру (мода до блідості в даній широті була прагненням до недосяжного). Це дає поштовх, результат якого ми побачимо через дев'ять століть, коли з'явиться кардинальна грань між жіночим та чоловічим одягом [3].

За часів середньовічної інквізиції був поширений міф про жінку-відьму, і безліч жінок пали його жертвами. Жінки під впливом церкви свідомо спотворювали себе, щоб захиститися, тому що краса вважалася гріховною. Як наслідок це вплинуло на тривалість життя і число хворих новонароджених, матері яких фактично не вилізли з корсетів. Але це стосувалося тільки вершків суспільства, які прагнули бути слабкими і беззахисними. А ось слабку селянку в дружини ніхто б не взяв. Тому селянки змушені були приховувати свої жіночні форми під мішкуватими одягом.

Жінка продовжувала залишатися другосортною особистістю в більшості країн світу аж до ХХ століття - часу революцій. А доти змушена

була носити речі, що їй нав'язувало патріархальне суспільство. Якщо жінці потрібно було скочити на коня - то сукня мала бути з розрізом (плаття жінок-качівниць в степах і пустелях), якщо жінці потрібно було приховати пояс вірності, надітий лицарем, то в хід йшов кринолін. Якщо жінку прирівнювали до здобичі, то її одягали у все найдорожче. Високі коміри рятували від вошей. Мереживо - початковий атрибут простолюдинів - довше зберігало одяг, на відміну від пишних накладок, і було більш практичні. Вище суспільство взяло на озброєння цю «холопську майстерність». В кінці XIX століття міф про фатальну жінку, жорстоку спокусницю, знайшов відображення в творчості ряду великих письменників (більш докладно про міфічні образи жінки можна дізнатися з книги Ц. Короленко). У Радянському Союзі панував міф про супержінку: жінку-матір, робітницю і громадського діяча одночасно. Слід згадати один парадокс: чим більше обожнювали жінку і поклонялися їй на якомусь етапі історії, тим більш принизливе і підлегле становище вона посідала в реальності. Американська дослідниця Б. Фрідан пояснила цей парадокс так: «Чим менш реальні функції, якими наділена роль жінки, тим більше її декорують безглуздими деталями, щоб заповнити порожнечу» [4].

Повторюсь, що так було до XX століття. І почалось усе з Пуаре (Стиль Пуаре, 1900-1914 рр.) Саме він прибирає нижні спідниці, прикрашені вишивкою та мереживом, - ті, що дюжинами включали в придане будь-якої поважаючої себе дівчини турботливі матері і що роками накопичувалися в шафах і скринях у кожної дбайливої господині. Спідниці спадають прямими струнками складками. У вечірніх суконь спідниці, як і раніше, дістають до самої землі, у прогулянкових і візитних - до щиколотки. Завищена лінія талії Вперше за останні 100 років жінка отримала можливість одягатися самостійно, без допомоги покоївки, яка шнурувала традиційний корсет [5].

У 1920-тих спостерігається злиття тенденцій, що панували в Північній Америці і Європі. Основним фактором, що вплинув на розвиток модних

тенденцій в 20-ті роки, стало прагнення жінки до емансипації. Інтенсивна боротьба за рівність з чоловіками призвела до того, що типово жіночі риси в фігурі більше не віталися.

У 1922-му році вийшла в світ повість Віктора Маргерітта "Le garçon" («Хлопчик»), за назвою якої - "гарсон" - було названо новий напрямок в моді [6].

І саме у 1926-му році побачила світ знаменита «маленька чорна сукня» не менш відомої Коко Шанель.

*1930-ті роки.* Загальне враження про моду 30-х років складається з різних точок зору: з одного боку - шику голлівудських дів, з іншого - сюрреалістичних і сміливих моделей Скіапареллі, з третьої - загальної моди на спортивний стиль - світлі брюки та спідниці в поєднанні з білими футболками [7].

*1940-ві роки.* Суворі часи вимагали більш строгих підходів до одягу. Однак, якщо в роки першої світової війни жінка лише реформувала свій костюм, використовуючи форму армійського мундира і одночасно розширюючи і скорочуючи спідницю, то під час другої світової війни вона увійшла вже до складу регулярних військ і одягла звичайну чоловічу форму. У вересні 1939 року почалася Друга світова війна, яка вплинула на моду не менше, ніж до того Перша світова. Жінки працювали нарівні з чоловіками: працювали на військових заводах, рили окопи, гасили запальні бомби, розбирали завали, воювали на фронті. всі надягли військову форму, у жінок вона відрізнялася тільки наявністю спідниці, і то льотчиці, наприклад, носили штани. Навіть такі екстравагантні кутюр'є, як Ельза Скіапареллі, створювали костюми для бомбосховища [8].

*"Золоті 50-ті" ("Golden 50-s").* Ностальгічна епоха для багатьох поколінь не тільки американських громадян. Після війни настав кінець періоду жорсткої економії. Американський уряд висуває гасло: "Витрачайте більше!". Почалося формування так званого "суспільства споживання" з

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції  
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: теорія і практика»*



новими цінностями, орієнтованими на середній клас - потенційного споживача.

Еталонами краси стають власниці тонкої талії, похилих плечей, помітного бюста і об'ємних стегон. Громадська думка формує образ майже ідеальної жінки, яка має виглядати «на відмінно» навіть за господарськими справами.

Новий силует пісочного годинника протиставлявся чіткому прямому з розширеними плечима силуету військового часу. Тіло до необхідного стандарту буквально «ліпили» з того, що було, - підкладали вату в бюстгальтери, затягували талію.

Дуже популярний був запропонований Крістіаном Діором стиль "Н" - пряма спідниця в поєднанні з м'яким або прилеглим ліфом. "Стильні" рукава робили довжиною 3/4 або 7/8 - що вимагало обов'язкових довгих елегантних рукавичок. Не менш модними були короткі нейлонові або ажурні - в колір туалету. Обов'язковим був невеликий капелюшок круглої форми, кокетливо зсунутий на очі, який взимку замінювався на "менінгітку" - маленьку шапочку, що прикривала тільки потилицю [9].

Жіночий образ 60-их - це інфантильна жінка-дівчинка з конопатим личком. Обличчям цього десятиліття стала худенька дівчинка Твіггі. Вона увійшла в історію моди як кумир 60-их і перша справжня супермодель, якій поклонялися і яку наслідували натовпи шанувальниць. Дитячі платтячка і сарафанчики із завищеною талією "бембі-долл", гольфи і взуття на низьких підборах, плюс інфантильний вираз обличчя моделі, все це нагадувало образ Лоліти з роману Володимира Набокова, що з'явився в 1955 році. Тому стиль, запропонований Мері Куант, також називали "стилем Лоліти" [10].

Епоха 70-х в черговий раз підтверджує відому істину - кожне наступне покоління заперечує ідеали попереднього. Знову в моді правильні риси обличчя, виразні форми тіла, гарне волосся. Повсякденний одяг стає більш стриманим. У моді ансамблі з одягу, комплекти, що складаються з пальто і

піджаків або спідниць, брюк і блуз чи сорочок. Особливою популярністю користуються сукні. В цей же період формується стиль "диско". Для нього характерний екзотичний вигляд, неприкрита відвертість образів, неймовірно яскраві фарби, блискучі штани або трико з атласу, золотого та срібного люрексу. Оригінальність вечірнього стилю підкреслювалася такими штрихами, як прозора блузка, масивні прикраси і всілякі блискітки, як на одязі, так і в елементах макіяжу [11].

До кінця 70-х серед молодих людей несподівано стали популярними черевики на шнурівці від Doc Marten. Молоді дівчата стали носити таке взуття в поєднанні з витонченими бавовняними сукнями в квіточку. А, кажучи загалом, черевики від Doc Marten в 80-е носили як чоловіки, так і жінки [12].

В моді 80-х сформувався спортивний стиль, який народився завдяки Джейн Фонді. У 1983 р вона випускає відеокурс аеробіки, яка стає масовим захопленням. Одяг для аеробіки, так само, як і добра фізична форма входять в моду. Пізніше це складається в справжній культ тіла - в масову популярність бодібілдингу, шейпінгу та інших технологій, що дозволяють формувати «ідеальне тіло». Стали популярні спортивні костюми на блискавці, зазвичай зшиті з нейлонових тканин, верхня частина яких була з вільним низом і підкресленою талією. Комбінації кольорів – нереальні, бо створені на комп'ютері. «Ділова жінка» 80-их одягалася відповідно до дрес-коду: обов'язкова міні-спідниця і широкий, просторий піджак в стилі «клубного блайзера», часто двобортний, з дуже широкими плечима і англійським коміром. Сексуальність стає одним із способів досягнення успішної ділової кар'єри і проникає в ділові костюми. В офісі, як правило, жінку прикрашали яскравий макіяж і масивні «золоті» кліпси. Крім того, діловий стиль 1980-их згадав про костюмах «Шанель» строгих, з прямим піджаком, без коміра, часто оброблений кантом. Як правило, доповнювалося

це простою футболкою або дорогою шовковою блузою, і статусною сумкою (найчастіше підробленою).

Нову хвилю в романтичну тему привніс італійський дует Доменіко Дольче і Стефано Габбана. У 1985 р вони створили творчий тандем, а вже в 1988 р колекція Dolce & Gabbana принесла їм міжнародну популярність [13].

У 90-их роках бренди «Nike», «Reebok» і «Adidas» мали великий успіх, оскільки спортивний одяг став повсякденним. Вони витрачали величезні суми, щоб кумири мільйонів носили саме їхній одяг, водночас удосконалювали одяг. В кінці 90-их рр. поширюється тенденція до збільшення розмірів, багат шаровості, з'явилися численні ретро-стилізації в дусі пізніх 70-их і початку 80-их років. Романтичний стиль в моді створює протиположність стилю унісекс. Романтизм в різних інтерпретаціях характерний для зоряного Версаче, легендарного Армани або елітарного Валентино [14].

2000-і – до сьогодні. В одязі ХХІ ст. стали прийнятними риси костюмів різних епох-попередниць. Зараз дизайнери намагаються підкреслити гідності, а недоліки приховати, візуально роблячи фігуру якомога більше схожою на пісочний годинник.

**Висновки даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** У будь-якому випадку, тенденції моди - суворі диктатори, але жіночий одяг дуже гнучко під них підлаштовується. Тому що ще одна місія жіночого одягу - створення настрою, почуття особистого комфорту, підвищення привабливості жінки у власних очах і в очах оточуючих. Перед доленосним побаченням або важливою зустріччю чоловік зазвичай думає, про що тему бесіди, а жінка – про вбрання, і це анітрохи не смішно. Виходячи на вулицю в ненависному, не модному, зшитому не по фігурі одязі, жінка гарантує собі зіпсований настрій і, як наслідок, безліч неприємностей [15].

Історія пам'ятає багатьох жінок, які зламали стереотипи. І кожен раз це впливало на устрій суспільства і моду. Тепер прекрасна стаття може сама

обирати, що носити, бути бізнес-леді, спортсменкою, політичним діячем та / або берегинею домашнього вогнища. Головне в сучасному одязі - те, що жінка виходила на перший план, в той час, як одяг слугуватиме фоном її унікальності.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Социология моды - Социология [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: <http://socio.rin.ru/cgi-bin/article.pl?id=773> – Назва з домашньої сторінки Інтернету
2. Костюмы. История костюма [Електронний ресурс] / 8 апр. 2015 г. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=HdyxFkcbahs> – Назва з екрану
3. История моды: Античность. Римское изящество [Електронний ресурс]/ История моды: 1-я серия. «Античность. Римское изящество" - 12 окт. 2012г.– Режим доступу до ресурсу: [https://www.youtube.com/watch?v=LhaEom2G\\_xY](https://www.youtube.com/watch?v=LhaEom2G_xY) – Назва з екрану
4. Женщина в обществе [Електронний ресурс] /Роль женщины от прошлого к настоящему (ст. 163-170) – Л.Ю.Бондаренко – 1996 – Режим доступу до ресурсу: [http://ecsocman.hse.ru/data/877/973/1217/016Bondarenko\\_ZhENShchINA\\_V\\_OBShchESTVE.pdf](http://ecsocman.hse.ru/data/877/973/1217/016Bondarenko_ZhENShchINA_V_OBShchESTVE.pdf) – Назва з екрану
5. Эпоха Пуарэ (1990-1914гг.) [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/Puare\\_age.html](http://melina-design.com/Puare_age.html) – Назва з екрану
6. 20-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_20.html](http://melina-design.com/fashion_20.html) – Назва з екрану
7. 30-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_30.html](http://melina-design.com/fashion_30.html) – Назва з екрану
8. 40-ые годы. Мода во время II мировой войны (1939-1945) [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_40.html](http://melina-design.com/fashion_40.html) – Назва з екрану
9. 50-ые годы [Електронний ресурс] /03.06.2009 г./ Эпоха Мерлин Монро – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_50.html](http://melina-design.com/fashion_50.html) – Назва з екрану
10. 60-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_60.html](http://melina-design.com/fashion_60.html) – Назва з екрану
11. 70-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_70.html](http://melina-design.com/fashion_70.html) – Назва з екрану

- 12.80-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_80.html](http://melina-design.com/fashion_80.html) – Назва з екрану
- 13.90-ые годы [Електронний ресурс] / 2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://melina-design.com/fashion\\_90.html](http://melina-design.com/fashion_90.html) – Назва з екрану
14. Роль одежды в жизни женщины: владычица или инструмент? [Електронний ресурс] / 23.11.2009 г. – Режим доступу до ресурсу: [http://kingshoe.ru/page/view\\_sekrety\\_1259003514.htm](http://kingshoe.ru/page/view_sekrety_1259003514.htm) – Назва з екрану

УДК 37.018.43:674

Володимир Кондель  
(Полтава, Україна)

## **ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ» З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

*Проведено аналіз використання сучасних інформаційних технологій в процесі викладання дисципліни «Проектування деревообробних підприємств». Розглянуто переваги впровадження дистанційного навчання та шляхи вдосконалення навчального процесу.*

***Ключові слова:** сучасні інформаційні технології, дистанційне навчання, проектування деревообробних підприємств.*

Характерною ознакою науково-технічного прогресу є постійний розвиток, зміст якого визначається рівнем економічного, соціального та духовного розвитку кожної епохи. Осмисленням цього процесу постійно займається педагогічна наука, яка з часу її виникнення у XVII ст. досліджує його різні сторони, зокрема, зміни складових, форм, методів та технологій навчання [2]. З кінця XX ст. досить актуальною темою цих досліджень стало дистанційне навчання, яке ґрунтується на використанні специфічних освітніх

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції  
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: теорія і практика»*